

Heid Cat zondag 33

Bekering

1 kader 2 kern 3 kracht

Gemeente,

God dienen. Daar gaat het om. Daar gaat het over in heel het derde deel van de catechismus. Dus bijvoorbeeld: Jezus belijden op je werk. Twee keer per zondag naar de kerk en daar de Psalmen zingen in de kerk. Strijden tegen verlangens naar erotische beelden. Je tijd geven aan de leiding van een club in de gemeente. Niet frauderen op je bedrijf al kan dat heel aantrekkelijk zijn. Dat maakt het wat concreet. Dat zijn voorbeelden van: God dienen. En God dienen, zagen we vorige week in zondag 32, dat is een zaak van dankbaarheid.

Dankbaarheid voor Gods weldaden. Als je het echte dienen van God opensnijdt, dan vind je dankbaarheid.

Vanavond komt er een tweede wezenskenmerk van het dienen van God aan de orde: bekering. Het kernwoord voor vanavond. Dus God dienen is een zaak van dankbaarheid en van bekering. En bekering wil in elk geval zeggen: strijd. God dienen verloopt niet gladjes en probleemloos. Je kunt niet zeggen: nou, als je dat nou wil, God dienen, omdat je dankbaar bent gemaakt, dan doe je toch gewoon. Dan rolt toch vanzelf wel uit? Nee, God dienen is bekering, dus strijd.

1 kader

Zondag 33 legt dat uit door de woorden oude mens en nieuwe mens. Twee machten, twee krachten die tegenover elkaar staan. Daarom: strijd. Om uit te leggen hoe dat komt en hoe dat gaat proberen we het volgende voorbeeld vast te houden tijdens de preek. Iemand heeft een huis. Een mooi gebouwtje. Maar die eigenaar kijkt er niet naar om. En in dat huis krioelt het van het ongedierte. En dat ongedierte vermenigvuldigt zich en is heer en meester. Dan is er iemand anders die dat huis hebben wil. Bijna niet te begrijpen, want het ziet er niet uit van binnen, maar hij koopt het. Hij betaalt er een hoge prijs voor. Ja, voor dat huis, natuurlijk niet voor dat ongedierte. Maar ja, dat zit er wel en nog steeds. Maar die nieuwe eigenaar is een enorme poezenliefhebber en die zet poesjes in dat huis. Zodat er nu twee soorten dieren in dat huis leven: dat ongedierte, al hoort er dat eigenlijk niet, en die poesjes. De eigenaar heeft zichzelf beloofd: na verloop van tijd maak ik het huis schoon en vergiftig ik alle ongedierte, maar voorlopig kan dat nog niet en leven ongedierte en poesjes samen in het huis.

We vatten de bedoeling wel denk ik en de vergelijking. Dat huis is een mensleven. In handen, in beheer van de vorst der duisternis. We vallen onder hem van nature sinds de zondeval. Het ongedierte van de zonde krioelt er rond en vermenigvuldigt zich. De oude mens. Totdat Christus je overneemt. Hij maakt je tot Zijn eigendom. Met de prijs van Zijn dierbaar bloed en leven. En Hij geeft nieuwe gezindheden en verlangens. Die poesjes. De nieuwe mens. Hij geeft verlangens naar elk van Gods geboden. Je verlangt om die te houden, die te doen uit dankbaarheid. Oude mens en nieuwe mens allebei: strijd dus. Hij heeft Zichzelf beloofd: er komt een tijd dat Ik al dat ongedierte wegschroei. Dat de oude mens weggezuiverd wordt. En dan blijft alleen de nieuwe mens volmaakt over. Die tijd komt. Dan maak Ik er werk van en dan is het huis helemaal schoon. Die dag, je sterfdag komt. Volmaakt schoon en zuiver God kennen en dienen. Alleen, nu nog niet. Waarom niet? Dat is Zijn wijsheid en beleid. Daar vinden we ook in deze preek nog wel wat aanzetten van antwoord voor.

Wat houdt dat nu in voor je leven? Wat is dan die bekering, die oude mens, die nieuwe mens?

De oude mens, dat zijn dus alle zondige verlangens. Begeerten tegen elk van Gods geboden in. God zegt: Gij zult, maar ik verlang en wil het niet. God zegt: Gij zult niet, maar ik verlang en wil het juist wel. Al dat ongedierte. Maar je kunt ook samenvatten: de oude mens die heeft zondelust. Die is hard en ongevoelig voor Gods eer en Gods Naam. Daar zit ik heel niet over in. Ik doe wat ik doe en leuk vind of nuttig vind, maar Gods eer heb ik helemaal geen antenne voor. De oude mens is één en al egoïsme. Ik in het middelpunt. Dat kan grof, dat kan ook heel netjes. Mijn geluk, mijn genieten, mijn naam, mijn eer, mijn werk, mijn bedrijf, mijn gezondheid, mijn leven. Daarop gericht. Voor mijn bekering, voor ik tot geloof kom is dat alles wat er van mij te zeggen valt. Echt alles. Maar zodra Christus mij door het geloof tot Zijn eigendom maakt, gaat deze oude mens afsterven. Het graniet van ongevoeligheid voor Gods eer en eigen egoïsme gaat smelten, afbrokkelen. En dan krijg ik, lees antwoord 89 maar, een hartelijk leedwezen, berouw. God komt in het middelpunt te staan. En wat ik God aandoe en Zijn Naam en eer. En ik krijg haat tegen de zonde, ik gruw ervan. Hoe meer de oude mens afsterft, hoe meer berouw ik krijg.

En er is iets gekomen in mijn leven dat er eerst niet was. De nieuwe mens. Vreugde in God. En verlangen om naar al Gods geboden te leven. En die nieuwe mens wil groeien en groeien. Dat die vreugde groter wordt en dat verlangen sterker. Maar de

oude mens verzet zich daartegen. De oude mens is ongedierte, dat laat zich zomaar niet uitroeien. De oude mens verzet zich met hand en tand tegen de nieuwe mens. De hardheid, de zondelusten, het egoïsme is ongedierte dat zich handhaven wil. Strijd dus.

Voor je tot bekering komt, voor je tot geloof komt, is er alleen de oude mens. Is er niet die geestelijke strijd. Pas als je tot geloof bent gekomen, dan komt de strijd. Tussen oude en nieuwe mens. Waardoor geldt wat Romeinen 7 beschrijft. Het goede dat ik wil doe ik niet, het kwade dat ik niet wil doe ik wel. Vanwege de zonde die in mij woont. En tegelijk heb ik een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Kent u die strijd? Ken jij die strijd? Herkennen we Romeinen 7 in ons leven? Een strijd als eigendom van Christus, met de heerlijkheid in het vooruitzicht. Dan ben je niet de strijd te boven, maar juist helemaal in de strijd betrokken.

2 kern

Nu leggen we het vergrootglas er nog eens op. We hebben nu in grote lijnen geschetst wat bekering is, en dat het strijd is, maar we willen er meer van weten. Preciezer kunnen zien. Willen we dat? Ja, als het goed is wel. Al was het alleen al omdat vraag 88 luidt: waaruit bestaat de waarachtige bekering van de mens. De waarachtige. Echte. Dan is dus blijkbaar ook onechte bekering, schijnbekering, valse bekering. Opmerkelijk dat de catechismus dat drie keer doet. Bij het geloof in zondag 7. Wat is een waar geloof? Bij de bekering in zondag 33: wat is waarachtige bekering. Bij het gebed in zondag 44: wat behoort tot een gebed dat God aangenaam is en verhoord wordt, maw tot een echt gebed. Wat kostbaar is wordt nagemaakt. Muntjes van 10 eurocent worden niet vervalst, biljetten van 50 of 100 euro wel. Die zijn kostbaar. Geloof, bekering en gebed zijn kostbaar, ze worden nagemaakt. En wat nagemaakt is wordt uitgegeven voor echt, maar is het niet, je loopt er mee tegen de lamp en dan word je gearresteerd. Dus ook bekering kan nagemaakt worden, schijn zijn.

Dat vinden we ook in de Bijbel voorbeelden van. Nebukadnezar die zich vernederde over zijn gouden beeld, onder de indruk was en erkende: Daniel, jouw God is de ware God. Laat iedereen Hem dienen. Bileam, die zei: ik heb gezondigd. Saul, die het ook zei, Judas die zei: Ik heb gezondigd, verradende onschuldig bloed. Wat hadden die mensen een spijt. Je zou denken: de oude mens is aan het afsterven. Of toch niet? Was het alleen maar spijt? Toch nog gericht op zichzelf. Wat

stom van mij. Nou heb ik mij gezicht verloren, nou heb ik Gods toorn over me heen gehaald, nou ga ik verloren ik, ik, ik. Schijnbekering.

En je hebt de farizeen in het Nieuwe Testament. Die Gods geboden uitplozen en hielden. De sabbat heel strak hielden en over nadachten. Gebeden uitspraken op de hoek van de straat, iedereen mocht het zien, in de synagoge te vinden waren, geen kerkdienst oversloegen. Zelfs de tienden gaven van alles wat er groeide en nog meer vastten dan was voorgeschreven. Je zou denken: de nieuwe mens is gekomen. Leven naar Gods gebod en God dienen. Of toch niet: was het allemaal zonder vreugde in God door Christus? Alleen maar plichtsbesef en gewetensdrang, zonder vreugde. Toch alleen maar eigengerichtheid: kijk mij eens, zie mij eens mijn best doen in de gemeente en veel voor Gods koninkrijk over hebben? Schijnbekering.

Gemeente, onze bekering moet een waarachtige bekering zijn. Niet bestaan uit spijt en plichtsbesef. Want dat is niet zuiver, niet echt. Dat smelt ook weg in het vuur van beproeving en zeker in het vuur van Gods gericht. Niets zo gevaarlijk dan een schijnbekering te hebben waarvan je denkt dat hij waarachtig en echt is. En er achter komt als het te laat is.

Wat is dat de waarachtige bekering van de mens? We leggen er het vergrootglas eens op. Wat is het kenmerk van de ware bekering? Beter: Wie is het kenmerk van de ware bekering? Jezus. In antwoord 90 staat dat er ook letterlijk bij: een hartelijke vreugde in God door Christus. Die vreugde in God, Die is door Christus. En dat eerste: dat hartelijke berouw, is ook door Christus. Door de omgang met Christus. De omgang met Christus maakt spijt tot berouw en plichtsbesef tot vreugde. Ware bekering is dat er door de spijt over mijn zonde een andere draad loopt: berouw. Ziende op Christus. Hij, Die Zijn bloed stortte en de Heilige Geest verwierf. Hij, Die Zijn leven gaf om schuld te dragen en vloek weg te nemen. Hij, Die neerdaalde in de hel om vergeving en eeuwige leven te verwerven. Hij, Die opstond uit de doden om vrede met God te geven en kind van de Vader te maken. Vluchtend tot Jezus, komend tot Hem, ziende op Hem tot vergeving, vrijspraak, krijg ik berouw, sterft de oude mens van onverschilligheid af. O, dat ik deze God nu weer vertoornd heb. Deze Christus heb vertoornd door mijn slag in Zijn gezicht, mijn hamerklap op de spijker, mijn spuug op Zijn wangen, mijn gesel op Zijn rug. Iets wat dat doet, mijn zonden, haat ik en wil ik mijden als de pest, echt als de pest. Uit de buurt blijven. Want het doet mijn Heiland zo erg pijn en krenkt Hem zo.

En het vluchten tot Jezus en komen tot Hem dat geeft vreugde in God. Vrede met Hem, gered, verlost te zijn, zalig te zullen worden, erfgenaam van de hemel te zijn. Door U gered. Dankbaarheid. O HEERE, wat mag ik voor U doen? Zegt U het maar. Wat wilt U. Verlangen en liefde om naar de wil van God in alle goede werken, naar al Zijn geboden te leven. De God, Die in Christus naar mij omzag, mij zoveel gaf, dat zo duur betaalde, en dat voor mij, nooit kan iets te veel zijn, niets kan teveel zijn om voor U te doen, als U het vraagt. Nooit kunt U van mij vragen meer dan U voor mij gedaan hebt. Al zou ik de marteldood moeten sterven, dan nog is het veel minder dan uw nederdaling te hel voor mij aan het kruis.

Ware bekering. Vanuit de omgang met Christus. Kent u Hem, kennen we dat? Hoe inniger de omgang met Christus, hoe dieper het berouw. Hoe groter de haat tegen het kwaad. En hoe inniger de omgang met Christus, hoe rijker de vreugde in God en hoe sterker het verlangen om alles voor Hem te willen doen. Alles naargelang de omgang met Christus is. Kent u, ken jij de ware bekering? Kent u Christus?

Kijk, wanneer het dan begonnen is, dat is niet het belangrijkste om dat te weten. Sommigen kunnen dat vrij nauwkeurig zeggen: toen en daar. Anderen, velen kunnen dat niet zo precies zeggen, eerder iets van: in die periode van mijn leven zal het geweest zijn. Maar als je nu maar het leven van bekering kent. Dit leven vanuit Christus. Want zodra je bekeerd bent, beging het pas. Zodra je bekeerd bent, begint deze strijd. Luther zei in zijn eerste stelling: toen onze Heere Jezus zei: Bekeert u, toen bedoelde Hij dat ons leven een bekering zou zijn.

En dan denken we aan vraag en antwoord 87: kunnen diegenen ook zalig worden die zich niet bekeren? Op geen enkele wijze. Geen denken aan. Wie Christus kent zal bekering kennen. Wie geen bekering kent, kent Christus niet. Dan leef je in zonde. En leven in zonde, of de zonde doen, zegt de Bijbel, betekent, je leeft erin. Als een vis in het water. Je wilt de zonde meenemen, zo lang en ver mogelijk. Al is het er maar één. O ja, je kan wel eens spijt hebben, denken aan verloren gaan en even schrikken, je kunt wel plichtsgetrouw zijn in een aantal dingen, maar: de zonde is je element, één zonde is je element en dat wil je zo lang mogelijk laten blijven zo. Als het mogelijk was om met zonden zalig te worden, met rust gelaten zonden toegestaan, zou dat een uitkomst voor me zijn. Onbekeerd! Je gaat liever met onbestreden zonden verloren dan met bestreden zonden

naar de hemel. Je zult niet zalig worden. Geen ware bekering!
Bekeert u, bekeer je toch!

En wie bekeerd is, die leeft niet in zonde, die valt in zonde. En vallen is nooit fijn. Dan wil je weer opstaan. En door Gods genade sta je vroeg of laat weer op. Met leedwezen en berouw terug tot Christus. O HEERE, geef dat het niet weer gebeurt.

3 kracht

Nu gaan we nog eens nadenken over het verloop van die strijd. Die strijd tussen de oude mens en de nieuwe mens. Vanuit Christus. Opdat de oude mens afsterft en het berouw sterker wordt. En opdat de nieuwe mens opstaat en steeds sterker zal worden. En dan moeten we om te beginnen goed voor ogen houden dat dat geen gelijkmatig groeiproces is. Zo van: die oude mens is eerst nog heel sterk en wordt steeds zwakker. Dus het berouw is eerst klein en wordt steeds groter. En die vreugde in God begint klein en wordt steeds groter en je verlangen naar Zijn geboden is eerst klein en groeit steeds sterker. Soms begint het juist heel sterk: als je Jezus pas leert kennen heb je zo'n vreugde en zo'n berouw en daarna vlakt het weer af. Of vandaag is het de nieuwe mens die de overhand heeft met blijdschap en veel berouw, maar morgen is het de oude mens die bovenligt en het berouw is zwak en de vreugde weg.

Maar: waar hangt dat dan vanaf? Denk eens aan dat huis met dat ongedierte en die poesjes. Waar hangt het vanaf welke van de twee de overhand krijgen? Nou, dat ongedierte eet wormen. En die poesjes eten brood. Waar hangt het nou van af of het ongedierte sterker wordt, of dat de poesjes sterker worden? Inderdaad, welk eten dat je neerlegt in huis. Als je allemaal wormen komt brengen, dan groeit het ongedierte en de poesjes kwijnen weg. Maar als je steeds brood brengt in huis, dan worden de poesjes sterk en het ongedierte verzwakt. Dus; of je de oude mens der zonde voet of dat je de nieuwe mens voedsel geeft.

Als je wormen te voer legt in je leven groeit de oude mens van hardheid en ongevoeligheid. Het kijken naar zonden. Het kijken naar werken van het vlees. Kijken naar erotiek, mensen die afgodisch met sport of werk of auto's bezig zijn, kijken naar jaloezie en geweld, naar dronkenschap en feesten dat is wormen klaarleggen. Het lezen erover, in tijdschriften of op AD.nl, wormen klaarleggen in je levenshuis. het praten erover, op school, op verjaardagen, op koffiegroepen of vriendengroepen, dat is wormen klaarleggen in het huis van je leven. En de oude

mens, het ongedierte wordt sterker. De teerheid verdwijnt, je geweten stompt af en zwijgt. Geen wonder: je voert de oude mens.

Als je brood klaarlegt dan groeien de poesjes. Als brood klaarlegt dan wordt de nieuwe mens gesterkt: brood van Bijbellesen en bidden. Stille tijd houden. Preken luisteren met alle aandacht, het brood van het lezen over de Bijbel, uitleg, goede boekjes. Het brood van het praten over deze dingen, praten over de dingen van de Bijbel en het geloofsleven, dat is brood. Dat voedt de nieuwe mens.

En het is heel duidelijk: het is één van beiden. Het kan niet samen op gaan: de oude mens wordt sterker en de nieuwe mens tegelijk ook. Nee, wordt de één sterker dan verzwakt de ander, wordt de ander sterker dan verzwakt de één. En dat vragen we elkaar maar eerlijk op de man af. Dooplid, belijdend lid, avondmaalganger, hoe kan dat? Als je wel tijd neemt om een film te kijken, maar niet om Bijbelstudie en stille tijd te houden? Dat kan toch niet? Als je wel doordeweeks alle moeite doet om te kunnen werken of sporten, maar niet om catechisatie of kerk te kunnen bijhouden? Dat kan toch niet? Als je wel zaterdagavonds het leuk vindt om uit te gaan, maar niet om je voor te bereiden op de zondag? Als je wel tijd hebt om van alles met je mobiel te doen, maar niet om 's morgens te bidden en Bijbel te lezen voor je de deur uitgaat? Dat verdraagt zich toch niet met bekering? Daarmee draai je om zo te zeggen je bekering toch de nek om? Want zo wordt de oude mens gevoed en de nieuwe mens verhongerd. Daarom staan er ook zoveel aansporingen en oproepen in de Bijbel, in de brieven van het Nieuwe Testament: juist tot de gelovigen, de bekeerden. Doodt dan, strijdt dan, zoekt dan, doet aan, legt af, laat ons dan. Aansporingen om de oude mens geen eten te geven en de nieuwe mens wel.

Opdat de oude mens afsterft en de nieuwe mens sterk wordt. En hoe meer dat gebeurt hebben we gezien, hoe meer de hardheid versmelt tot berouw, leedwezen, hoe meer berouw je krijgt, hoe erger je het vindt voor God en hoe meer je zonde haat en ervan gruwet. En hoe meer vreugde in God er komt en verlangen om niet meer te zondigen, om naar al Gods geboden te leven. Hoe meer je leert verstaan en herkennen wat Paulus in Romeinen 7 zegt: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods. Kijk, er zijn er die zeggen: dat vers Romeinen 7:25 is een teken van een ingezonken geloof, dat moet overgroeit worden en overwonnen, dat verdraagt zich niet met Romeinen 8 over het kindschap. Dr Ouweneel zegt dat bijv en je

kunt het ook een Gereformeerde Bondspredikant horen zeggen. Maar Romeinen 7 is juist een teken dat de oude mens verzwakt is, die ongevoeligheid is gesmolten en ik zonde doet me leed, ook zonden in gedachten gedaan of als een opwelling: ik ellendig mens. Wie zal mij verlossen? Wie zal mij doen leven naar Gods wil? Ik heb zo'n lust en verlangen om naar al Gods geboden te leven? Wie zal daarvoor zorgen? Dan is de nieuwe mens sterk en krachtig als je zo verlangt om van je zonden verlost te worden. En dat is juist teken van een gegroeid geloof, want dan komt er verlangen naar de tijd dat dat helemaal zo zijn zal. Kijk, daarom doet Jezus dat niet in één keer, je huis schoonblazen, daarom blijft die oude mens nog, Want anders zou ik hier wel altijd willen blijven, hoe langer hoe liever, 90 jaar, 100, 110, 120, 150 als het zou kunnen, graag. Maar o, die oude mens, dat ongedierte, dat doet mij zuchten en verlangen naar de tijd achter het sterven. Naar de tijd dat de zonden weggeschroeid zijn en ik God nooit meer verdriet zal doen en vertoornen. Naar de tijd dat de vreugde in God volmaakt zal zijn en het verlangen Hem te dienen vervuld. O, ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Dat ik verlost zal zijn en volmaakt? O ik dank God door Jezus Christus, onze Heere.

Amen